

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Meie 26.01.2026 nr 5.1-2/242-1

Arvamus seoses päästeseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga

Esitame seisukoha seoses kavandatava päästeseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga, mis käsitleb Eesti Päästemeeskonnaga (EDRT) seotud regulatiivseid muudatusi. Kavandate muudatusi õigusruumis, mis eraldaksid Eesti Päästemeeskonna päästevõimekuste ja välihaigla korralduse. Muudatuste tagajärjel jääks välihaigla korraldamine täiel määral Terviseameti ülesandeks ning Päästeamet tagaks üksnes päästevõimekuste valmisoleku. Ühtlasi on muudatuste eesmärk vähendada Välisministeeriumi rolli kiireloomuliste missioonide puhul.

Juhime tähelepanu, et muudatuste kavandamine on algatatud Siseministeeriumi poolt ühepoolset, ilma Sotsiaalministeeriumi sisulise kaasamiseta aruteludes ja teenuse ümberkorraldamisse. Samuti juhime tähelepanu sellele, et kehtiv koalitsioonileping ei sisalda Eesti Päästemeeskonna ümberkorraldamisega seotud tegevusi, küll aga suunab koalitsioonileping läbiva põhimõttena koostööle valdkondade ja asutuste vahel sisejulgeoleku ja kriisivalmiduse tagamisel.

2026. aastal jätkub välihaigla sertifitseerimine Maailma Terviseorganisatsiooni poolt. Sertifitseerimise alla kuuluvad muu hulgas protsesside kirjeldused, mis vajavad kiireloomulist ajakohastamist vastavalt uutele sätetele. Õigusruumi muutmine, aga ka selle kavandamine praegusel ajal, võib **sertifitseerimist oluliselt takistada** ja pikendada, tuues kaasa nii täiendava rahalise kulu kui ka märkimisväärse halduskoormuse. Läbimata sertifitseerimine omakorda mõjutab välihaigla valmisolekut reageerida abipalve korral.

Peame oluliseks 2025. aasta alguses sõlmitud Terviseameti ja Päästeameti koostöölepingut nr 4.2-3/1953, mille punktis 2.1.1.6 lepitakse kokku, et piiriülese abi andmine, sh Eesti Päästemeeskonna ja välihaigla mehitamine, on ametite peamiste koostöövaldkondade hulgas. Näeme, et **kavandatav seadusemuudatus on lepinguga olulises vastuolus** ning mõjutab seetõttu Terviseameti tööprotsesse seni planeerimata suunas. Sotsiaalministeerium ei näe võimalust muuta õigusruumi enne, kui Terviseamet ja Päästeamet on jõudnud selge ja ühiselt mõistetava rollijaotuseni.

Välihaigla korraldamise Päästeameti valdkonnast välja viimine tooks kaasa olulise **võimekuste dubleerimise**. Eestis kui väikeriigis on seni dubleerimist teadlikult välditud: heaks koostööpraktika näiteks on Siseministeeriumi haldusalasse kuuluvate multifunktsionaalsete helikopterite kasutamine nii päästetöös kui ka meditsiiniliseks transpordiks või Häirekeskuse rakendamine kahe ministeeriumi valitsemisala tarbeks.

Omavahelise töökorralduse plaanivälise muutmise ning riigis dubleerivate võimeluste asemel keskenduvad Sotsiaalministeerium ja Terviseamet käesoleval aastal tegevuslubade regulatsiooni muudatustele, et võimaldada teiste riikide välihaiglate tööd Eestis kriisiolukorras; uute elutähtsa teenuse osutajate määramisele, et parandada tervishoiu kriisivalmidus; katastroofimeditsiini plaani ajakohastamisele, et toetada strateegilist juhtimist kriisiolukorras; läbirääkimistele Balti ja Põhjamaadega, et tagada patsientide ja haavatavate sihtrühmade evakuatsioon välismaale olukorras, kus Eesti tervishoid ja sotsiaalsüsteem on ülekoormatud. Teostatakse ka mitmeid muid prioriteetseid tegevusi tervishoiu jätkusuutlikkuse tagamiseks. Nende tegevuste alaprioriseerimine selleks, et plaaniväliselt uuendada välihaigla korraldust, riskiga suurendada ressursivajadust ja luua dubleerivaid funktsioone riigis, ei ole asjakohane.

Kõnealuse muudatuse plaani jätkamisel palume esmalt selgitada, millistele dokumentidele või õigusaktidele tuginedes võtavad Päästeameti esindajad seisukoha, et juhul, kui meditsiinilisi protseduure teostatakse välihaiglas, on tegemist tervishoiuteenusega, mida Päästeamet ei saa rahvusvahelise päästetöö käigus hallata; kuid olukorras, kus Eesti tervishoiutöötaja teostab täpselt samu invasiivseid protseduure (nt intravenoosne või intraossaalne narkootiliste ravimite ja infusioonilahuste manustamine, nõeldekompresioon, jäsemete amputatsioon välitingimustes jm) USAR-meeskonna koosseisus, käsitletakse seda päästetöö lahutamatu osana.

Juhime tähelepanu, et Eesti Päästemeeskonnaga seotud muudatuste jätkamise korral tuleb sätted koostöös välja töötada, mis pikendab oluliselt eelnõu menetlemise aega, mistõttu jõustuvad ka teised eelnõus käsitletud muudatused hiljem. Peame siiski oluliseks nende muudatuste kiiret jõustumist, mis käsitlevad Päästeameti ja kiirabi koostööd sündmuskohal. Seetõttu palume käesoleva eelnõu raames loobuda Eesti Päästemeeskonnaga seotud muudatustest ning juhul, kui korraldus vajab tõesti muutmist, siis leppida Terviseametiga kokku arutelude ajakava ning liikuda eelnõuga edasi alles peale seda, kui ametid on omavahel koostöös kokku leppinud käesolevas kirjas viidatud koostöölepingu lisas, nagu leping ette näeb.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

Nikita Panjuškin
Nikita.Panjuskin@sm.ee